

3. Колб О. Г., Пирожик О. В. Щодо змісту понять «інформаційна зброя» та «інформаційний тероризм» – як джерел посягань на національну безпеку України. *Вісник пенітенціарної асоціації України*. 2021. № 1(15).С. 39–48. DOI: <https://doi.org/10.34015/2523-4552.2021.1.03>.

**Колб Роксолана Олегівна,**  
кандидат юридичних наук;  
**Дучимінська Леся Миронівна,**  
начальник управління контрольно-перевірочної  
роботи Головного управління Пенсійного  
фонду України у Волинській області

## **ПРИНЦИПИ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ**

Як свідчить практика, ефективність та результативність будь-якої суспільної діяльності, включаючи запобігання злочинам, залежить від чітко визначених на нормативно-правовому рівні принципів.

У наукових джерелах слово «принцип» розглядається у різних аспектах, а саме – це: 1) переконання, норма, правило, яким керується хто-небудь у житті, поведінці; 2) основне вихідне положення, якої-небудь наукової системи, теорії, ідеологічного напрямку; засада; 3) особливість, покладена в основу створення або здійснення чого-небудь, спосіб створення або здійснення чогось [1, с. 504].

У кримінологічній літературі принципи запобіжної діяльності класифіковані на три групи: загальноправові (конституційні); міжгалузеві (у даному випадку – ті, що стосуються сфери боротьби із злочинністю); галузеві, тобто ті, що відносяться до відповідної сфери суспільних відносин [2, с. 51–53].

У цілому ж до принципів запобіжної діяльності науковці відносять наступні із них: демократизму; соціальної справедливості; гуманізму; комплексності; диференціації та індивідуалізації; своєчасності та необхідної достатності; наукової обґрунтованості; законності та економічної доцільності [3, с. 17–18].

Саме зазначені принципи і складають сутність та зміст запобігання злочинам Пенсійним фондом України у сфері пенсійного та соціального забезпечення населення (у цій ситуації застосовується на практиці конституційні та міжгалузеві принципи запобіжної діяльності). У той самий час, як свідчить практика, важливе значення при запобіганні злочинів відіграють і принципи, що носять галузевий характер та визначені у нормативно-правових актах, які регулюють діяльність Пенсійного фонду України.

Враховуючи, що діяльність Пенсійного фонду України охоплює практично всі сфери пенсійного та соціального забезпечення населення,

а також те, що на нормативно-правовому рівні вона регулюється різними законами, принципи його функціонування можна класифікувати на наступні групи:

1. Загальні, тобто ті, які визначені у всіх нормативно-правових джерелах, що стосуються роботи Пенсійного фонду України (законодавчо визначені; рівноправності; диференціації; гласності, прозорості та доступності; відповідальності) (Закони України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»; «Про пенсійне забезпечення»; «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»; та ін.).

2. Спеціальні – є характерними для окремих законів (єдності умов та норм пенсійного забезпечення військовослужбовців) (Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»).

3. Конкретні – ті, що мають безпосереднє відношення до запобіжної діяльності (законності; доброчесності та прозорості) (Закони України «Про державну службу»; «Про запобігання корупції»).

4. Ті, які, хоча й не визначені в законі, але витікають з його змісту (Закони України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю»; «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»).

Таким чином, з'ясування змісту принципів запобіжної діяльності важливе не тільки і не стільки з точки зору наукового пізнання, скільки з точки зору їх практичної значущості у роботі будь-якого суб'єкта запобігання злочинам, не залежно від його функціонального призначення у сфері боротьби зі злочинністю.

#### ***Список використаних джерел***

1. Великий тлумачний словник української мови / Упоряд. Т. В. Ковальова. Харків: Фоліо, 2005. 767 с.

2. Кримінологія: Навч. посіб. / О.М. Джужа, В.В. Василевич, О.Г. Колб та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. О.М. Джужи. Київ: Атіка, 2009. 312 с.

3. Профілактика злочинів: Підручник / О.М. Джужа, В.В. Василевич, О.Ф. Гіда та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. О.М. Джужи. Київ: Атіка, 2011. 720 с.